

... „Nors mūsū, broliai, nedaugel yra
Tačiau tvirti mes, jei riš vienybė.
Į darbą stokim vyrai: į vyrai:
Sujungtos rankos sutels stiprybę“ ...

MAIRONIS



LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

Nr. 1

Augsburgas, 1945 m. spalio mėn. 5d.

I metal

PRADEDANT

Siuo metu Vokietijoje gyvena šimtai tūkstančių lietuvių. Šis kraštas jiems yra svietimas. Čia ir kalba ir žmonių papročiai kitokie, o pačios gyvenimo sąlygos neįprastos. Todėl lietuviai, kaip ir kiti išvietinti žmonės, Vokietijoje jaučiasi kaip paukščiai, išmesti iš savo lizdo. Jiems čia iškyla tūkstančiai klausimų, daug kas neaišku, — o su kuo išsikalbėti ir į kiekvieną klausimą gauti tikrą atsakymą, nėra lengva.

Tokiose sąlygose laikraštis gimtąja kalba pasidaro būtinas. Jo pasirodymas atjauniamas, kaip grįžtančio naktį pamatymas savo namų žiburio, — o su kuo išsikalbėti ir ant širdies paspartintu žingsniu imama eiti.

Vakaru didieji Sąjungininkai tokio laikraščio reikšmę yra gerai supratę, ir todėl, kur lietuviai prašė amerikiečių ar anglų karinių vyriausybių, jiems buvo suteikta savo gimtąja kalba leisti laikraštį. Dėl to ir „Žiburių“ pasirodymas nėra pirmas lietuviško laikraščio pasirodymas Vakaru Sąjungininkų užimtoje Vokietijos srityje.

Tokiu būdu „Žiburiai“, pradėdami savo dienas, stoji greta jau einančių lietuviškų laikraščių. Jie pirmiausia norėtų būti, nors menku atspindžiu mūsų sodybų ir miestų žiburių; jie norėtų, kad juos paėmęs ir rankas lietuvių, nors trumpą valandėlę pasijustų kaip namie ir jose rastų atsakymą į jo širdį slegiančius klausimus. Todėl „Žiburiai“ informuos apie amerikiečių karinės valdžios potvarkius bei įsakymus, liečiančius lietuvius. Be to, pasikalbėjimais su amerikiečių karinės valdžios organais stengsis plačiau išaiškinti šiuos potvarkius prasme ir nušviesti iškylančius neaiškumus.

Išsklaidyti įvairiems gandams ir padėti geriau susivokti, kas dedasi pasaulyje, bus duodama žinių apie įvairius įvykius.

Savo vieta skiriama apie lietuvių gyvenimą Vokietijoje, tėvynėje ir k. Čia turės atspindėti mūsų išvietintų ir tėvynėje pasilikusių gyvenimas su savo džiaugsmais ir vargais. Greta to bus stengiamasi parodyti Jungtinių Amerikos Valstybių gyvenimą ir nušviesti juo demokratines santvarkos pagrindus.

Grožinės literatūros skiltis laikoma būtina mūsų laikraščio daliai. Lietuviai rašytojai ir poetai kviečiami nepašyškėti savo kūrinii. Greta, kiek galima, bus doinama vertimų iš amerikiečių bei anglų grožinės literatūros.

Tačiau, kad laikraštis skaitytojų neuenuolūt, bet patenkintų jį įdėtu lūkesčiu, nepakanka tik vieno jo formalių leidėjų pa-

stangų. Prie jo leidimo turi prisidėti visi laikraščio suinteresuoti, ir jis turi tapti visų bendra nuosavybe. Todėl visi lietuviai yra kviečiami remti „Žiburius“ savo

rašytu žodžiu, o kam tai neįmanoma, — savo patarimais ir kitokia galima parama. Dirbdami sujungtomis jėgomis, praskaidrinsim savo dienas Vokietijoje, patys būsim daugiau orientuoti ir geriau pasiruošim grįžti į laisvą Tėvynę.

Leidėjai.

Sveikinimai ir linkėjimai „Žiburiams“

Praūžusio karo audra šimtus tūkstančių lietuvių išplėdė iš mylimos Tėvynės ir išblaškė plačioje Europos erdvėje. Toje svietimoje padangėje neturi lietuviai gyvenimo patogumų, neranda dvasinio ramumo, tautinių troškimų patenkinimo, bet priešingai — tą pilką, įvairių nepriteklių gyvenimą dar labiau apsunkina įvairūs rūpesčiai ir gėdai, slopindami paskutines viltis, griaudami bet koki moralinį atsparumą, stumdami ypač silpnųjų charakterių žmones beviltiškon apatią.

Kad būtų galima iškelti tą sunku be Tėvynės saikotarpį, susibūre lietuviai, bent čia Vokietijoje, į didesnius vienetus, kur yra įmanomės švietimas, meninių pajėgų sutelkimas, tautinių aspiracijų palaikymas ir t. t.

Kolonijų susitvarkymas bei tarpusavio gyventojų santykiavimas mūsų patenkinti dar negali, bet reikalingas ir tarpkolonijinis bendradarbiavimas, kad galima pasiekti per chorą, valdybinio meno, tautinių šokių gastroles ir spausdintą žodį.

Atsirado lietuvių, kurie nugalėjo kliūtis ir gavo leidimą laikraščiu leisti Augsburgėje. Tai bene ketvirtas lietuviškas spausdintas laikraštis Vokietijoje. Lietuvių kolonijos Hochfelde komitetas sveikina pirmą Augsburgėje pasirodantį laikraštį „Žiburiai“, linkėdamas jam skiešti tautiečiuose Tėvynės mėlės žiburius, ugdyti darnų sugyvenimą, tvirtus charakterius, kovoti su neigiamais reiškiniais mūsų tautiniams siekimams, neapsiriboti siauros grupės ar srovės reikalų tenkinimu, bet suburti visus lietuvius nenulistamon kovon dėl aukštųjų tautos idealų — dėl Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo.

Hochfelde Lietuvių Kolonijos Komitetas

Lietuvių S-gos Augsburguro Skyriaus sveikinimas „Žiburiams“

Joks kultūros darbas be spaudos neįmanomas. Slaidien išsivys lietuvis formuoja naują kultūros gyvenimą, o spausdintas žodis ateina jam į talką. Tikis, kad „Žiburiai“ taps tikraisiais žiburiais ir jie nušvies lietuviui ateities kelią.

Sveikinu šį gražių ir kultūringą leidėjų mostą ir kviečiu lietuvišką visuomenę jį visokiariai palaikyti.

Br. Balenūnas

L. S-gos Augsburguro Sk. Vald. P-kas

Išvietintų asmenų reikalu

A. J. V. Vyr. Karo Pajėgų štabas Europoje š. m. rugpjūčio 22 d. išleido aplinkraštį, kuriame rašoma:

1. Negrazinamiems ir žmonėms be pilietybės, turi būti teikiama tokia pat pagalba, kaip ir išvietintiems asmenims. Tas talkoma ir buv. priešio tautybės asmenims, kurie buvo persekiojami dėl savo rasės, religijos ar veikimo Jungt. Tautų naudai. Asmens išiešti iš koncentracijos stovyklų, jei jų lojalumas Sąjungininkams yra pasitvirtinęs, gaus tokia pat paramą, kokią gauna Jungt. Tautų išvietinti asmens, nors jie ir būtų priešio kilmės, kaip darbininkų vadai ar kiti buvę patalpinti koncentracijos stovyklose dėl savo politinės veiklos, rasės ar religijos persekiojimų.

2. Žydų tautybės asmens, kurie pareiškė norą grįžti į savo kilmės kraštą, bus negrazinami ir traktuojami, kaip to krašto piliečiai ir patalpinti į bendras šios tautybės žmonėms skirtas stovyklas.

3. Šio štabo nusistatymu visi išskubiai surinkti į atskirus centrus, vietinių asmens bus kaip galima žydai turės atskirus žydų centrus.

4. Steigiant tokius atskirus centrus, bus atkreiptas ypatingas dėmesys, kad ten būtų geras aprūpinimas. Jei bus reikalsas, šiam aprūpinimui užtikrinti, vokiečiai bus apdedami revizicijomis. Karo Komendantai turės padaryti viską, kad šių žmonių aprūpinimas būtų geresnis už vokiečių gyventojų aprūpinimą.

Hochfelde Kolonijos Komendantas aktualiais klausimais

Mūsų bendradarbis apsilankęs pas Augsburg-Hochfelde Baltijos kolonijos komendantą 1st lt. Jack M. Sauter ir paprašė jį pasisakyti Hochfelde koloniją liečiančiais aktualiais klausimais.

stovyklą Vokietijoje. Dar daug pastangų turi būti padėta, kad šis tikslas būtų pasiektas.

— Kaip numatoma aprūpinti gyventojus drabužiais ir kuru, nes tas aktualu artėjant žiemai?



Nuotr. Krauc

Hochfelde Baltijos kolonijos komendantas 1st lt. J. M. Sauter

— Ar numatoma, p. Komendante, mūsų stovyklą plėsti ir priimti naujų lietuvių?

— Šioje kolonijoje buvo nustatyta apgyvendinti 4.500 žmonių ir ši skaičių jau turime.

— Ar nebūtų galima sudaryti sąlygų apsigyventi mūsų stovykloje lietuviams rašytojams, poetams bei žurnalistams?

— Šiuo metu negalima priimti jokių naujų žmonių, nes nenumatoma gauti naujų patalpų.

— Gal p. Komendantui žinoma, kaip ilgai mums bus sudaromos tokios gyvenimo sąlygos, kokias turime dabar?

— Kai kuri laiką būsime kartu. Man būtų labai malonu, kad galėčiau jums prieš išvyksiant, tiksliai pasakyti kaip ilgai jūs čia būsite ir kada eventualiai išvyksite. Tačiau atsakymas į šį klausimą yra už mano žinojimo ribų.

— Ar nieko nėra numatoma, kas liečia gyventojų aprūpinimą darbu?

— Šiuo metu vykdomas stovyklos gyventojų surašymas pagal profesijas ir amatus. Šis surašymas daromas D. P. Centro Darbo Įstaigos reikalams. Daromi žygiai aprūpinti darbu kiek galima daugiau išvietintu žmonių. Tačiau, laukiant nuolatinio darbo, dar yra daug atliekinių darbų stovykloje. Atsiminkite, kad čia yra ne keno kito, bet jūsų stovykla. Kodėl nepabandyti padaryti jį mažu sodu miestu. Dar yra daug valymo ir grązinimo darbų. Parodykite nors kiek iniciatyvos ir pabandykite pasiekti tą tikslą, kad padarytume Hochfelde švaresnę, geriausią, ir gražiausią, išvietintų

— Zieminiai drabužiai visiems kolonijos gyventojams jau užsakyti. Malkos žiemai gaminamos. Jus nešalsite. Yra žinoma, kad šioje Vokietijos dalyje žiemos šalios.

— Ar ateity numatoma plėsti sauso davinio davinį?

— Nenumatoma daugiau leisti naujiems žmonėms maistą virti privačiai. Keletą kartų mūsų kolonijoje buvo padaryti sanitariniai patikrinimai, ir kiekvienas patikrinimas parodė, kad privačiai verdancijų virtuvės yra nesvarios ir nesantariškos: maisto atmatos sumestos, bet neuždengtos, mažai indai su maistu taip pat neuždengti, šiukšlės išmėtytos ant grindų. Indai ir kt. užlaikoma nesvariai. Jei šie trūkumai nebus pašalinti, tai artimiausiu laiku privatus virimas nebus leidžiamas.

— Kaip vertinate lietuvių menininkų pasirodymus?

— Visi meniškai pasirodymai, kurie man teko matyti, buvo malonūs. Lietuvių choras, kuri man teko daug kartų girdėti, yra labai geras.

— Ko p. Komendante, palinkėtumėte mūsų leidžiamam laikraščiui?

— Aš jūsų laikraščiu linkiu, kad jis taptų visų jūsų žmonių nuosavybe, ir būtų visų jūsų ir jums visiems leidžiamas. Linkiu, kad jis būtų vedamas demokratiniais pagrindais, tarnautų žmonėms, nežiūrint, kokie jie bebūtų, ir patiektų jiems tokios medžiagos, kokios jie pageidauja skaityti.

V.

Ka mes veikiamo

Augsburgas

Hochfeldas. Ši kolonija dar vadinama antroji lietuvių kolonija Augsburgėje, kadangi, kita — pirmoji yra netoli, Haunstetene, taip pat Augsburgio priemiestyje.

Hochfeldo lietuvių kolonija įsikūrė š. m. liepos 1 d. Pradžia sudarė iš Thüringijos evakuotieji lietuviai, kurių pradžioje buvo tik apie 200, o dabar yra apie 1.200.

Iš švietimo įstaigų pažymėtina: pradinė mokykla, gimnazija su keturiomis žemesnėmis klasėmis, o tie mokiniai, kurie turi lankyti aukštesnes klases, tie vyksta į Haunstetteną. Ten veikia gimnazija su keturiomis aukštesnėmis klasėmis ir priešingai — Haunsteteno žemes. nių klasių mokiniai lanko mūsų gimnaziją. Yra vaikų darželis, veikia anglų, prancūzų kalbų ir šoferių kursai.

Yra švietimo Taryba (bendra su Haunsteteno kolonija), kuri rūpinasi vadovėlių paruošimu, programų sudinimu ir liaudies universiteto įsteigimo reikalu. Tuo reikalu Tarybos pirmininkas lankėsi tolimesnėse lietuvių kolonijose.

Be to, yra Meno Taryba (bendra su Haunstetenu), meno vadovu žinomas muzikas Jer. Kačinskas. Baznytinis choras ved. muz. Simkūnas ir šokių trupė, vadovaujama Kauno D. Teatro baletmeisterio Modzeliausko, gražiai užsirekomendavę vietos amerikiečių igulų ir pas savusius. Taip pat solisčių: p. Šeštakauskienės ir p-lės Masalaitės koncertais gėrisi lietuviai ir amerikiečiai. Šios dainininkės dažnai gieda ir bažnyčioje laike lietuvių pamaldų. Sesutės B. ir O. Petruševičiūtės taip pat dažnai pasirodo scenoje su savo skambiais balsais.

Turime tris lietuvių kunigus, kurie rūpinasi mūsų dvasiniais reikalais. Š. m. rugsėjo mėn. 16–22 d. d. turėjome Misijas, kurias vedė Tėvas Bružikas S. J. Paminėta Tautos Diena rugsėjo mėn. 8 d.

Yra dūdo orkestras. Kiekvieną sekmadienį rytais 9 val. vyksta mūsų tautinės vėliavos pakėlimo ir vakare nuleidimo iškilmės. Šios iškilmės atliekamos sia tvarka: pradinės mokyklos ir gimnazijos mokiniai, o taip pat kolonijos gyventojai organizuoti,

grojant orkestrui, vyksta į vėliavos pakėlimo vietą. Čia giedama „Marija, Marija“, po to, lydin iškilmių maršui, pakeliama arba nuleidžiama vėliava. Pakėlus vėliavą, giedamas Tautos Himnas. Nuleidžiant vėliavą pirma giedama Tautos Himnas, o gale „Marija, Marija“.

Vėliavos pakėlimo ir nuleidimo iškilmės inės daug naujo į mūsų pilka kolonijos gyvenimą.

Bendrai tenka pastebėti, kad Hochfeldo lietuvių kolonija pra-



Vienoje Hochfeldo kolonijos gatvėje

džioje nors ir su silpnomis inteligentinėmis pajėgomis, mokėjo labai gražiai susitvarkyti ir į tai atkreipti, net kitų čia kartu gyvenančių tautų dėmesi. Nieko negalima prikišti ir tarpusavim lietuvių sugyvenimui.

Pragyvenimo ir butų sąlygos yra geros, už ką tenka pareikšti gilia padėką vietos UNRRos vadovybei ir kolonijos komendantui 1st Lt. Jack M. Sauter, kurie mums rodo daug nuosirdumo ir paramos. Visą kolonijos vidaus gyvenimą tvarko komitetas iš penkių narių, kuriu nuo pat kolonijos įsisteigimo ir iki šiam laikui vadovauja energingas ats. mjr. Šeštakauskas.

Šioje kolonijoje kartu gyvena latviai ir estai, kurie yra už mus skaitlingesni. Santykiai draugiški.

Haunstetten. Dar prieš karo pabaigą lietuviai gyveno privačiai, tik vėliavą, skaičiui padaugėjus, apgyvendinti Messerschmidtio fabriko darbininkų ir tarnautojų

menine veikla, kuri dideli vaidmenį suvaidino, net ir kitur, tai dramos trupė, vadovaujama Vilniaus dramos aktorius J. Palubinsko ir režisieriaus A. Skėmos, kurioje ieina Kauno Didžiojo Teatro dramos aktoriai: Vasiljauskas, Zukauskas, Brinka, Simkus, Veselauskas ir Kauneckaitė. Dėvė daug spektaklių, surengė įvairių švenčių, pramogų. Neseniai dar prisijėjo Kauno muzikinio teatro solistės Dauguvietės ir Kevelaitė. Yra ir choras, vedamas muziko Leškio, kuris dalyvavo ir koncertuose. Muziko Fl. Valeikos iniciatyva, suorganizuotas Pabal-tės tautų orkestras, o suvažiuavę lietuviams muzikantams: A. Ambraziūčiui, A. Paukščiui, A. ir Br. Jakavičiams, L. Kuprevičiui, Lenikams, St. Laksui, Skerliui, J. Pažemiu, Baltramiejūnui, Br. Vailėkai ir A. Šapauskui — saloniinis ir dazo orkestras, kurie gražiai pasirodė. Pamaldos dažnai pavairinamos solistų: Vyt. Bakino ir

Talat-Kelpšienės giedojimais. Yra pilna gimnazija, vedama dr. A. Vasiljausko. Dar yra pradinė mokykla ir vaikų darželis. Veikia anglų, prancūzų ir vokiečių kalbų, šoferių ir buhalterijos kursai. Tenka paminėti anglų kalbos mokytoją Saulaitienę, kuri už kursus ir pamokas neima jokio atlyginimo ir paaugoja visas jėgas. Didelė padėka. Suorganizuoti skautai, vedami zinomo skautų veterano A. Saulaičio. Leidžiamas sieninis savaitinis laikraštis „Viltis“ ir dieninė informacija — biuletenis, vedami dipl. teis. A. Saulaičio, rašyt. J. Balčiūno, žurn. J. Vaidelio, R. Medelio ir Br. Gasiūno. Veikia tautinių šokių grupė, vedama Kauno Didžiojo Teatro baletmeisterio St. Modzeliausko. Yra ir sporto ratelis, vedamas Trečioko, daves gražių laimėjimų. Klebonu yra kun. J. Griganavičius. Visur dirbama, judama, veikiama.

Nürnbergas

Nürnbergo pietų kareivinėse gyvena 570 lietuvių. Lageris buvo ir yra pereinamo pobūdžio. Šiuo metu čia gyvena: lietuviai, latviai, estai, lenkai ir kt. Lietuviai prieš 2 mėn., būdami gausingiausi iš Pabal-tijo tautų, suorganizavo Pabal-tijo biurą. Biuro pirmininku yra kpt. Sukys. Iš viso šiose lageryje yra 3 biurai: amerikiečių karinio komendanto, pabal-tijo ir lenkų. Pabal-tijo biuras globoja prancūzus, italus, belgus, olandus, švedus ir danus.

Lagery veikia pradinė mokykla ir progimnazija. Trūksta vadovėlių ir programų. Lietuviai klebonu yra kun. Aleksiejus. Kiekvieną sekmadienį pamaldų metu gieda Macijausko vedamas choras.

Tautos šventė rugsėjo 8 d. praėjo iškilmingai ir šauniai. Minėjimas buvo pradėtas 9,30 val. pamaldomis bažnyčioje. Pamaldų metu giedojo Macijausko vedamas choras, į pamaldas buvo atsilankę prancūzų, latvių, estų ir lenkų atstovai.

Iškilmingasis minėjimo aktas buvo atliktas lietuviškomis spalvomis ir vyrim papuoštie salėje. Į prezidiumą pakviesti: latvių, estų, lenkų, prancūzų ir kt. atstovai. Be to, dalyvavo viso lagerio adm. di-

rektorius (Prancūzijos pilietis) Pol-zuchof. Minėjimą atidarė lagerio komendantas kpt. Sukys. Vienos min. atstojimu pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės kovotojai. Kpt. Sukys pasakė gražią kalbą. Visi atsilankę visu tautu atstovai pasakė sveikinimų kalbas ir linkėjo grįžti į laisvą, demokratišką Lietuvą, lenkų šešas p. Soja pasakė visų lenkų vardu sveikinimo žodį, pabrėždamas, jog lietuviams ir lenkams nereikėtų kartoti praeities klaidų. Gale užacentavo: „Mes norime su lietuviu bendori, kaip lygus su lygiu ir laisvas su laisvu“. Ovacijos palydėjo šiuos žodžius. Estų atstovas lietuviškai tarė kelius žodžius, paminėdamas, jog tokia tauta, kaip lietuviu, kuri istorijos eigoj garbe spindėjo, turėjo tokiu vadu, kaip Vytautas Didysis, negalinti žūti. Palinkėjo lietuviams grįžti į laisvą, lietuviškąją žemę. Visus nustebino, kad estas žodi tarė lietuviškai. Audra plojimų ir šūkių „Valio! — Estija! —“ palydėjo p. Univer kalba. Buvo priimta atitinkama rezoliucija.

Vakare įvyko didelė gruvėvis salėje — meninio kolektyvo pasirodymas. Į koncertą atsilankė daug amerikiečių karininkų, kareivių ir, be lietuvių „ivairių švietimų tautų svečių — apie 1500 žmonių.

Programoje dalyvavo mišrus choras ir Kauno D. Teatro balet baletininkės Kalickienė ir Orientienė. Pasirodė ir Dargytės šėkėjų grupė. Po koncerto lagerio tarnautojų valgyklos salėje įvyko pobūvis, kuriame dalyvavo apie 200 kvietinių svečių. Pobūvio metu grojo 15 asmenų džazas.

Svetimtaučiai stebėjosi lietuvių sugebėjimu kultūringai suorganizuoti savo tautinių švenčių minėjimus. Prancūzų atstovas p. Renaux pabrėžė. „Man tos lietuviškos žavingos melodijos vis dar neišsina iš klausos. Aš veik visas gražesnes dainas mintinai atsimenu, — ir jis vieną kitą čia pat panūniavo, — gaila tik, kad ne mokiu lietuvių kalbos“. Atvykus į lagerį keliems studentams — sportininkams (V. Dargis Klukys), organizuojami krepšinininkai, tinklininkai, stalo tenisininkai, futbolininkai.

Permitted by Military Government

Leidžia ir redaguoja J. VAIDELYS ir J. VITENAS

Laikraščio meninė pusė tvarko d. V. RATAS.

Redakcija ir administracija: Augsburg-Hochfeld, Baltic Camp, Lithuanian Committee / Printed by P. Haas & Cie., Augsburg

Dievui dėkui, bent i senatvę...

P. Orintaltė

Netikėtai karo pabėgėlių tarpe sutikau savo tetą Rožę.

Kai man viena — gausių malonių šaltinis. Teta mano draugė, štai, gėrisi gintaro karoliukai, tetos padovanotais vardo diena; kitai — širdukę šildo auksinis žiedytis smaragdo akute; o dar kitai, žinau, teta ar ne puse dvaro užrašė — juk mirinama viestiek nenusinė!

Bet manoji Rožė ne iš tokių. Užskudavau kitąsyk aš pas ją pakelkui (o smetoniniais laikais visur buvo pakeliui!). Rūškanų akių mirkčiojimu ji pasitikdavo viešnia. Tuoj imdavo skustis sausgėla, o trūso apie savo kam-pa tiek daug esą.

Vos padėdavo iškėsteliu uogienės, pradėdavo apie maistą.

Cukrus, girdi, pabrango. O ir tai dar kėlis gramus nusuka. Svečiai vis reikia nors kruopelę nupirkt, Duonos jai lyg daugokai susivalgo. Degtukų tiek išsina —

ir t. t. ir t. t. Jau tokios prabangos, kaip sviesto, be abejo, ji niekad neperkant.

— Dėkui Dievui, retkarčiais kas iš giminių ar pažistamų kokią pora šaukštų nuo savęs užteikia — tai jau ir gerai.

Taip, jai patiktų kvietinės bandelės pusryčiams, bet — juk tai kasdien susidarytų 20 centų iš kišeniš — argi galima?

Na, o kai aš paklausačiau, ar daug ji sutaupiusi per ta laiką, jos veidas nušvėdavo paslaptinga šypsena. Tačiau tuoj susivaldydavo ir tik tyliai pridurdavo:

— Tai... ka aš čia... nei namo, nei gero žemės sklypo dar nenupirkčiau... Kokia lūšnelė — gal... išeis... — ir imdavo pasakot. Laidotuvmės tai jau gražioms kiek jai reikš žvakių uždegst, su keleriom mišiom, kuriuos kunigus kviest, kas pamokslą sakys...

— Jei jau tiek susitaupė, galit ir dabar plačiau pagyvent, — pasiūlydavo aš begėdiškai.

— Ak, tu, vaikel, nieko neišmanai, — sudejuodavo ir nutildavo.

Ir vis taupė, vis godžiai kalė

centą prie cento, vis su didesne aistra išsivadėdavo dešros gabalėlio ar naujos skėpetėlės.

Tai tokia buvo mano teta Rožė. Dabar aš ją netyčia užtikau vienoje pabėgėlių stovykloje. Priartėjęs frontui, kai granatų skėveldros ėmė raut iš jos lysių burokus, — pasakojos, — turėjusi bėgti... Taip netikėtai paliko ji ir lovą, kurioje mirt rengėsi, ir daržą, kurį kasdien laistė...

— Na, o kaip dabar gyvenat, kaip čia jaučiatės? — klustelėjau tetą baliai, nes išsyk bijojau didelio nusidėjimo.

Tačiau nustebau, kai ji, kėdėje patogiai atsikišusi, striukai nusikvatojo.

— Labai puikiai, dėkui Dievui. — Ir suprastama, kad man nuostabu, tuoj dar patvirtino. — Netikėtum, aš niekad taip dailiai negyvenau, kaip ščia dabar.

— Kaip tai gali būti? — jau nuosirdžiai pasiteiravau.

Ugi štai! — lengvu nerūpestingu ėmė dėstyti teta. — Tau atrodo, kad mes čia gyvenam daugiau, negu skurdžiai... Tas

tiesa, Bet... — stabtelėjo ji, ir jos veidas švietė nepaprastu ramumu, kurio niekad nebuva mačiusi. — Kaip čia tau pasakyt, aš — dabar ypatingai gerai jaučiuosi. Tik tiek, kad — ne Pilviškiuos, ne savam krašte... O šiaip — čia visai gera...

— Jūs juokaujat! — pertariau, vis jos nesuprastama. Galvoju, kur jos sutaupos lūšnai pirt, kur jos puikiųjų laidotuvių sva-jonės?

Dabar teta įsistebėjio i mane ir, arčiau prisilenkusi, pusšnabždomis pradėjo.

— Žinai, dukrele, aš dabar net laiminga, kad man pons Dievs — bent i senatvę — tą didįją godylęstė atėmė... Ugi dabar — ką turiu, pavalgau, kuo galiu, dengiuos... Bet tu dar paklausyk: gatau puse stiklinės cukraus kas savaitę — ir pati visą i kavą sugeriu... sviesto ketvirtuką — taip pat... Aš svečiai taip nepavaišindavau, o dabar — pati...

Nuleido akis žemyn ir ėmė kalbėti apie anuos laikus:

— Juk tada man pačiai valgyt — kiekvienas gramas, kiekvienas šaukštas pervirš rodėsi... Vis norėjosi daugiau susitaupyti, pinigėlio susikrauti... Net duonos kėsi nuo savęs nutraukdavau... O kai dabar galvoju: kam man tie mūro namai reiktų pirt — juk tuoj mirsiu, o palikt neturiu kam... Tik tuščia puikybė būtų...

— Dar susipeštų giminės dėl palikimo, kaip paprastai, — pa-juokavau. Bet ji manęs tartum negirdėjo, tik tėsė toliau:

— Ščia girdžiu, kaip daugis grauzšias, naktis nemiega, kur namus, turtus palikė: ar išliko nesudegę, ar nesugriauti, ar grįžę ras ką nors iš savo turto? O man — kas: liko aplūžusi lova, pusantros paklodės, dar koks indas apkiužęs... Ir aš juokiuos iš visų plaucių, kai kiti ima dejuoti... Dabar šventai supratau evangelijos žodį. Tik tie yra turtai, kurių „nei rūdys nei kandys“ negali sugadinti... Tai sakyt, vaikel, ar ne džiaugsmas, ir ne laimė, kad pons Dievs bent i senatvę — man godumą atėmė...

Kaip kitur gyvenama

Oberhausen. Čia yra apsigyvenę apie 200 lietuvių Kapellenschule patalpose, kuri laikoma pereina moji stovykla. Maitinasi iš bendro katilo. Kultūrinis gyvenimas nebuvo pasireiškęs, bet apsigyvenus daugiau judresniems, imasi organizuoti. Isteigti anglų kalbos kursai, menininkų trupė, sportininkų būrelis, kurie darbą pradėjo. Iš menininkų paminėtini: dramos aktorė A. Zalinkevičiūtė-Petrauskienė ir men. J. R. Rudzinskis. Gyvena ir kitos tautos. Lietuviams vadovauja mok. Mažeika.

Kaufbeuren. Lietuvii skaičius padidėjo iki 200. Kol kas gyvena viešbuty, o kiti — kaimuose. Mokyklos neturi, nors būtų reikalinga. Kultūrinio veikimo nėra. Lengvesnė pramoga kartais suruošia. Klebonu yra kun. Kardauskas. Gana energingas ir veiklus. UNRRA yra numaciusi išteigti didesnę stovyklą, į kurią sutels visus apylinkėje gyvenančius lietuvius.

Unterthingau. Čia gyvena apie 20 lietuvių, kurie buvo išvežti iš Markt Oberdorfio mokyklos. Gyvena viešbuty. Gyvenimo salygos sunkios. Jaučiasi lyg gyvena šv. Eleono saloje. Reikalus sėkmingai tvarko A. Samauskas.

Kempen. Lietuvii gyvena apie 1500, mokyklų patalpose. Vadovauja energingas pirmininkas dr. J. Kaškelis. Yra gimnazija, kurios direktoriumi — prof. dr. A. Damušis. Daug veikimui padeda prof. inž. Stp. Kolupaila, suruošias dažnai populiarių paskaitų ciklus. Kultūrinis gyvenimas taip pat gyvas, nors meninės jėgos sumažėjo, persikeldamos į Augsburgą. Bet likusieji, rankų nenuleidžia. Yra literatūra — žurnalistų būrelis, kuris daro susirinkimus, pajairindamas kū-

ryba. Daug padeda žurn. A. Klimas-Kelmūtis, žurn. C. Surdokas rašyt. Alf. Sešplaukis ir A. Kairys, rotatorium yra spausdinamas „Al-guvos Baras“, kurio jau išėjo du numeriai, redaguoti Alf. Sešplaukio. Stenini laikraštį redaguoja C. Surdokas. Be to, yra anglų, prancūzų kalbu, buhalterijos ir stenografijos kursai. Yra stiprus sportininkų būrelis. Visur veikimas gyvas, judrus.

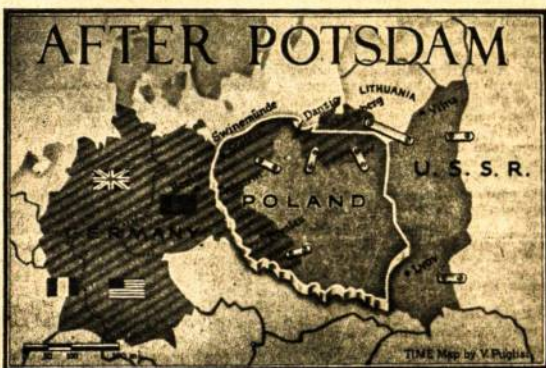
Markt Oberdorf. Iki šiol čia gyvena apie šimtą lietuvių. Vieni jų buvo susispietę miestelio mokykloje, o kiti turėjo kambarius mieste ar apylinkėse kaimuose. Tačiau paskutiniu metu, iš mokyklos lietuviai buvo išvežti į vieną kaimą ir apgyvendinti.

Markt Oberdorfe maitinimo atžvilgiu lietuviams gerai. Jokios kultūrinės veiklos nebuvo ir dabar nėra. Lietuviai buvo atidare drabužių siuvyklą, kuri dirbo išimtinais amerikiečiams. Taip pat veikė ir batų dirbtuvė.

Traukinių judėjimas Augsburgėje

Vokiečių Gelžinkelų Direkcija paskutiniu laiku atnaujino traukinių susisiekimą su Augsburgu. Kasdien eina du keleiviniai į Miuncheną ir vakare vienas į Oberwiesfeldą. Be to, du traukiniai į Buchlą ir Donauwörthą. Tuo tarpu Ulmo ruožu eina tik iki Dinkelscherbeno, o Ingolstadt ruožu — iki Schrobenhauseno. Abiems ruožais traukiniai eina ryte ir vakare. Į Veldeną traukiniai eina kasdien du kartus. Į Augsburgą minėtais ruožais taip pat ateina kasdien po du traukinius. Kai kuriuose ruožuose šeštadieniais būna papildomų traukinių. Visais šiais traukiniais tuo tarpu važinėti gali tik geležinkelio tarnautojai ir darbininkai.

Po Potsdamo Konferencijos



Prieš tūkstantį metų veržlūs germanai stūmė aiščius ir slavus į rytus per Spreę ir Orderį, iš Pomeranijos, Silezijos ir Prūsijos. Šiandien tie patys germanai — mažiausiai 10 milijonų — turi šias sritis užleistis slavam.

Potsdam buvo nustatytas naujas Lebensraum. Jaltos didelė Lenkijos dalis atiduota SSSR-ui (žiūr. žemėlapi), o Potsdam vokiečiai buvo atstumti atgal. Šiame teritorijos pasikeitime Lenkija atidavė SSSR-ui maždaug dvigubai daugiau žemės, negu ji gavo iš Vokietijos. Bet naujoji iš vokiečių gauta lenkų teritorija prasideda tik už 90 km. nuo Berlyno ir turi

500 km. Baltijos jūros pakraštį su dideliais jūros uostais Dancigu ir Štetinu (pastarasis laikomas Berlyno jūros uostu); taip pat joje gausna anglies ir geležies (Silezija) ir yra du dideli susisiekimo centrai — Breslau ir Kūstrin. Be to, ir pramonės žvilgsniu lenkai laimėjo, SSSR iš Lenkijos gavo daugiausia žemės ūkio kraštą.

SSSR iš Vokietijos pasiėmė šiaurinę trečdali Rytpriūsių su svarbiausiu Baltijos uostu Karaliaučium.

Tačiau šis teritorijų pasikeitimas yra laikinasis. Galutinai valstybių sienų klausimas bus išspręstas tik Taikos Konferencijoje.

(Time, Nr. 7)

Kultūrinės naujienos

— Žymusis poetas Bernardas Brazdžionis (Vangene) paruošė spaudai eilėraščių rinkinį „Svetimų kalnų“ vardu (180 psl.) ir numato šiemet išleisti. Taip pat paruošė ir vaikams eilėraščių rinkinį Vytės Nemunėlio slapyvardžiu „Tėvu nameliai“. Parašė poemą iš netolimos Lietuvos praeities, pavadinęs „Vaidila Valiūnas“. Ruošia 1946 metams lietuvių kalendorių, kur turinys, be kalendoriumo, bus poezijos, prozos ir įvairių straipsnių.

— Rašyt. Alf. Sešplaukis — Tyruolis (Kempenė) ruošia spaudai savo lyrikos naują rinkinį, pavadinęs „Lemties takai“. Be to, iš anglų kalbos baigia versti Šekspyro sonetus. Rinkinys įeina 154 sonetai.

— Muzikas Stasys Galavičius (Lubecke) parašė keletą dainų solo ir rašo mišriam chorui. Be to, numatęs duoti ir ilgesnį muzikos kūrinį, kuriam apmatus jau turi.

— Prof. dr. Antanas Rukša (Augsburg), žinomas lotynistas ir senųjų klasikinių kalbų žinovas, vertė iš lotynų kalbos žymaus romėnų poeto P. Vergilio Maronio nemirštamą kūrinį „Eneidą“ (Aeneis).

— Literatūros kritikas Stepas Povilavičius-Vykintas ruošia spaudai lietuviškai-anglišką ir angliškai-lietuvišką žodyną.

— Muzikas Vytautas Marijošius parašė lietuviškas mišias chorui ir rašo dainų chorui ir solo.

— Muzikas Bronius Budriūnas (Regensburg) parašė giesmių solo ir chorui, kurios Regensburge lietuvių pamaldose jau išpildomos.

— Muzikas Motiejus Budriūnas, be parašytų, harmonizuotų liaudies dainų mišriam chorui, rašo ilgesnį muzikos dalyką.

Dėl amerikoniškų daiktų

Neseniai gen. Eisenhower'is išleido įsakymą, kuriuo uždraudžia civiliams asmenims bet kokių būdu įgyti, parduoti ar mainyti amerikiečių kariuomenės skirtomis prekėmis. Kiekvienas, paskuri bus rasta amerikoniško maisto, cigarečių, drabužių, degamos medžiagos ar kitokių daiktų, jei negalės įrodyti, kad jis turi teisę juos turėti, bus atiduotas karo teismui.

Šie nuostatai taikomi ir užsieniečiams, nors jiems ir būtų duota teisė įsigyti prekių amerikiečių kariuomenės parduotuvėse.

(„A.Z.“ Nr. 11)

Neverk...

Ramutis

Gyvenimas

Man laimės šypseną žadėjo, Jis kuo laurų vainikus po kojų. Be skausmo audrų, blogo vėjo, — Man dienos vyno taurėmis putojo.

Oi, gėriau gėriau džiaugsmą tyrą, Iš kriošto taurių šaunio draugystę.

Tai kas, kad ašaros man byra, Arba saulėtos dienos vysta. —

Juk man aštrių uolų aštrus kelias, Juk man ir skausmas su vargais... Tai kas, kad širdį kartais gelia, Ją draskant arui su nagais.

Ei, juokis, broli, nors iš skausmo, Nors be tėvynės tu esi. Juk ir pajacas randa džiaugsmo Ir tu skausme surasi jį... —



Nuotr. V. Vizgirdos.

Hochfeldo lietuviai mokiniai grįžta iš pamaldų

Skautų kampelis

Skautų aidas

Ir vėl pradeda žėruoti skautų laužo liepsnelė. Galime vėl burtis apie savo trispalvę, galime vėl puošti lelijos ženklą ir sekti nuotykingą skautybės pasaką.

Maloniai redakcijai sutikus, šiame laikraštyje turime ir savo kampelį. Pasistenkime jį padaryti naudingą, įdomų ir savą. Vietos turime ne daug. Rašysime taupiai, glaustai, kas svarbiausia. Bus miela, jei patys skautai ir nori jais tapti, praneštų savo pageidavimų, ko būtinai norėtų rasti šiame kampelyje.

Tai gi, pradėdame; pačiu svarbiausiuoju:

skauto įstatai.

Įstatus turi įvairios organizacijos. Bet skauto įstatai nėra jokie „organizacijos“ įstatai. Skauto įstatai yra asmens, paskiro jaunolio įstatai. Jie yra berniuko elgesio, jo gyvenimo pagrindas. Kaip ir visi senųjų laikų riteriai, kaip ir visi pažangesnės visuomenės pionieriai visais laikais, taip ir šių laikų naujos žmonijos pionieriai skautai turi aiškius principus ir juos patys vykdydami nori pasaulį padaryti laimingesnį, ypač po tokios baisios katastrofos, kokią pergyvename per šį karą.

Berniukas, jei būtų užsilvėjęs ir skauto uniforma, bet nevykdąs skauto įstatų, nėra joks skautas.

Skautas turi pagrindinių įstatų 10. Štai jie:

1. Skautas tiesus ir laikosi savo žodžio.
2. Skautas ištikimas Dievui ir tėvynei.

3. Skautas naudingas ir padeda artimiesiems.

4. Skautas draugas savo artimui ir broliis kitam skautui.

5. Skautas mandagus ir riteriškas.

6. Skautas gamtos draugas.

7. Skautas paklusnus savo tėvams ir vyresnybei.

8. Skautas linksmas, susivaldo ir nenustoja vilting.

9. Skautas taupus.

10. Skautas blaivus ir skautus savo mintyse, žodžiuose ir veiksmuose.

Skautės įstatai yra tie patys, tik penktasis yra toks: Skautė mandagi ir kukli.

Pirmasis skauto įstatas yra visų kitų jo įstatų pagrindas. Skautas nevengia tiesos, nevaikščioja šuntakiais ir nenori rangytis iš garbingo kelio. Ką skautas sako, tas yra tiesa — taip visi priima skauto žodžius. Jo žodis lygus priešai. Ką pasižadėjęs, skautas garbingai ištes. Skauto žodis, garbės žodis. Jei skautas nevykdė savo pirmojo įstatą, tai ir visi kiti jo įstatai būtų tik tušti žodžiai be turinio.

Šiuo tarpu bandyk pats kiekvieną įstatą atskirai apgalvoti ir smulkiau išsiaiškinti.

Zaidimas.

O dabar, kad ir dar nebūdami tikroje skiltyje, pažaiskite Kimą žaidimą.

Jis žaidžiamas taip: esate keli berniukai. Vienas berniukas šį kartą žaidimo vadovas. Jis surenka, sakysime, 12 įvairių daiktelių: pieštukas, balta saga, adata, peiliukas, vokelis ir p. Visus juos sudeda ant stalo ir uždengia laikraščiu, kad kiti žaidžiantieji nematytų. Jis iš eilės kviečia kitus berniukus daiktų žiūrėti, kiekvieną jų daiktelių žiūri, sakysim, 2 minutes. Po to kiekvienas daiktelių matus surašo į lapelį matytų daiktų pavadinimus. Kas atsiminė daugiausia?

Vėliau žaidimą galite įvairinti: didinti daiktų skaičių arba trumpinti stebėjimo laiką arba neberašyti pavadinimų lapelyje, bet sakyti mintinai, nepraleidžiant ir nepakartojant jau sakyto pavadinimo. Kam sekasi geriausiai?

Šį kartą tiek. Ligi kito karto skauto įstatus išmok mintinai.

Ant. Saulaitis.

Sielos turinimas

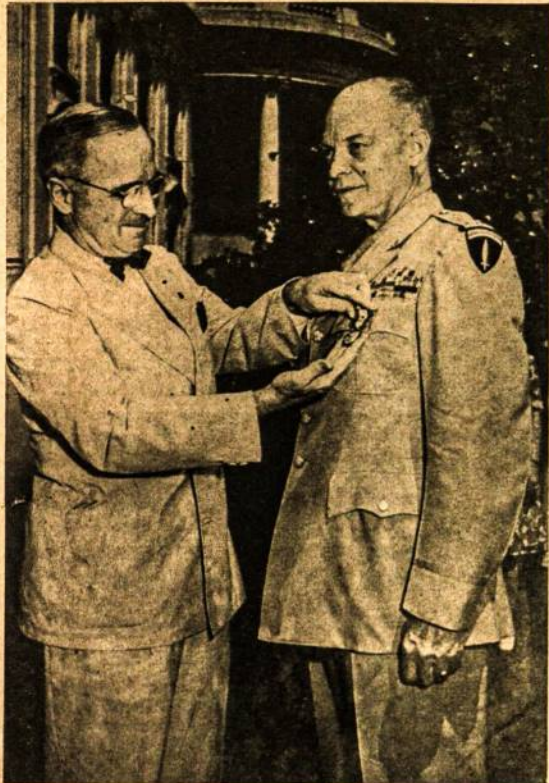
R. Medelis

Taurios ir kūrybingos asmenybės kuria garbingą tautos istoriją, o menkos dvasios, sielos skurdžiai, kailių pardavikai — neturi aukštesnio idealo už karjerą, drumscia skaisčius tautos gyvenimą, užkrečia kartais, net visą tautą menkaverčiais blizgučiais ir kitomis ydomis.

Mūsų tautos skausmingam kelyje sutikome ir vienus ir antrus.

vinančių spindulių kėlėjai; su saule gyvena ir pilnai tiki mūsų tautos ateitimi. Susirūpinkim ką gera esi davęs savajai tautai jos sunkiausiais momentais. Ar nebuvai jos pagrindų knisejas arba lie-tuvio vardo negarbingas nešio-tas? Visų atsakymas turi būti trumpas ir aiškus: visada buvau su tauta, jos skausmais gyvendamas, taurinau asmenybę ir gyvenau pagal mūsų tautos didvyrių paliktą testamentą.

Nauji išpuoliai, stebėjimas Va-



Prez. Trumanas įteikia gen. Eisenhaveriui aukščiausią pasivymėjimo ordiną

Jeigu mūsų tauta išliko gyva po tiek sunkių ir tragiškų bandymų, tai dėka sielos turčių, kurie, sekdamai mūsų garbingos istorijos didvyrių keliais, auksojo savo didingą asmenybę visuomenės ir tautos gerovės kūrimui. Tūkstančiais garbingų vardų išrašyta mūsų istorija. Gerų pavyzdžių užtenka, nes jie nenutrūkstanta grandine nuo senovės laikų ligi šių dienų spinduliuoja savo asmenybės didingumą.

Gyvendami sunkius laikus, kada mūsų tautai tenka laikyti sunkiausius egzaminus, nepaspekšime kasdieniškume, neleiskime gražiai lietuviškai sielai apsamanoti, atbukti. Sunkios dienos, gilus skausmas, tragiškas laukimas ir sunkiai pažabojamas ilgesys turi taurinti ir gilinti mūsų asmenybę, turtinti sielą. Nepalūžkime pusiauikelyje savo misijos, neįklūdim į asmeniškumus, neknaissokim per daug kitų sąžinės, o patys švieskime kilnių pavyzdžių, vertu lietuviu vardo. Sunkios ir pilkos tremtinio dienos neturi paralyžuoti mūsų sielos polių. Drausminkime nedrausmingus, kurie savo blogais darbais kenkia lietuviu vardui. Išbraukim iš mūsų tarpo negarbingą spekuliaciją, „baltakę linksmintoją“, kortavimą, pletkavimą, gandų skleidimą, kito šmeižimą ir mus amžinai edančią partinę neapykantą. Šie simptomai estė eda mus ir karta jautai. karčias dienas. Kurmių ir šiksnošparniū mums nereikia, o reikalingi naujos šviesos nešėjai, šildančių ir gai-

karų Europos gyvenimo, pažini-mas kitų tautų ir jų siekimų su-pratimas, papildymas mokslo ir patyrimo spragu ir visišką atsi-davimas mūsų kultūriniam ir so-cialiniam gyvenimui tobulinti ir jį gerinti. Tėbūna kiekviena lietu-viška šeima, gyvenanti vienaš-lūkėsčiais ir viltimis, kurios di-džiausias troškimas, kuo geriau, kuo gražiau, kuo tvarkingiau ates-tuoti mūsų tautą. Kompromisų ne-gali būti. Kas ieško kompromisų, tas nėra vertas garbingos istorijos ainio vardo.

Kas išsilaikys šiais didžiausiu pagundų ir skausmo laikais nesu-teptas ir nepalūžęs, tas bus ver-tas švesti mūsų tautos prisikėlimo šventę ir ją atkurti naujam gy-venimui.

Todėl, poetas yra teisingai pa-sakęs, mums šiandien reikia: „Ne kritiku, kur viską peikia, — Ne pranašų bedugnės ateities. Bet reikia tu, kur viską veikia, Daugiau darbu, daugiau jaunos vilties.“

Dėl aprūpinimo gazu

Augsburgo miesto aprūpinimas gazu apibrėžtu mastu vėl pradėtas. Nelaimėms ir eksplozijoms išvengti, nurodoma, kad gazo krantai turi būti užstulti laikomi, kol specialūs fabriko igaliojiniai išleis iš gazo vamzdžių ora.

(Iš Amtsblatt, Nr. 19)

Trys valstybės amerikiečių zonoj

Šiomis dienomis gen. Eisenhoweris išleido proklamaciją į vokiečių tautą apie įkūrimą trijų valstybių amerikiečių užimto Vokietijos srityje, būtent: Grosshessen, Württemberg-Baden ir Bayern. Grosshessen apima Kurhessen, Nassau (iškyrus kai kuriuos apskrictius), Hessen-Starkenburg, Oberhessen ir rytinę dalį Rheinhesen. Württemberg-Badeno valstybę sudaro Aalen, Backnang, Böblingen, Crailsheim, Esslingen, Gmünd, Göppingen, Hall, Heidenheim, Heilbronn, Künzelsau, Leonberg, Ludwigsburg, Mergentheim, Nürtingen, Stuttgart, Ulm, Vaihingen, Mannheim, Karlsruhe, ir Pforzheim apskritys. Bayern apima visą Bavarijos sritį, kokią ji buvo iki 1933 metų.

Kiekviena šių valstybių turės savo atskirą vyriausybę ir amerikiečių nustatytose ribose galės leisti įstatymus.

Dėl dviračių

Karinės vyriausybės parėdymu visi Augsburgio mieste esą dviračiai, kurie naudojami viešuoseliuose ir aikštėse, turi būti registruojami. Tatal taikoma ir užsieniečiams. Registraciją vykdo policija. Gautą registracijos pažymėjimą reikia visada su savim turėti. Kontrolėi sulaikius be tokio pažymėjimo, gali būti konfiskuotas dviratis.

(Amtsblatt, Nr. 19)

Savaitinė pasaulio ivykiu apžvalga

Užsienių reikalų ministerių konferencija

Jau pirmomis rugsėjo mėnesio dienomis prasidėjusi Londone penkių užsienių reikalų ministerių konferencija sprendžia įvairius pasaulio politikos klausimus, dominančius ne tik Europą, bet ir visą pasaulį. Konferencija, pradėjusi savo darbą nuo Italijos, tebesvarstė sunkiai sprendžiamą Balkanų klausimą, taikos sutarčių pasirašymą su Austrija, Suomija ir Prancūzijos bei Sovietų Sąjungos memorandumus. Tačiau pastarieji klausimai yra tik antraeiliniai, svarbiausias ir sunkiausias buvo ir yra Balkanai. Visa anglų spauda nekantraudama rašo, kad ties Balkanais perilgai apsisitola ir kad iš viso konferencija per daug lėtai žingsniais einanti. Ir tikrai, sprendžiant Balkanų klausimą, susidurta su dideliais sunkumais. Užsienių reikalų ministerių Taryba, išsprendusi Taikos sutarties pasirašymo klausimą su Italija ir nautrusi Triestą pavesti tarptautinei kontrolei, o Italiją nuo Jugoslavijos skiriančiomis sienomis laikyti jų etnografinės sienas, prieš prie taikos sutarčių pasirašymo su Rumunija, Vengrija ir Bulgarija. Jungtinės Amerikos Valstybės ir Anglija pareiškė, kad su tų kraštų vyriausybėmis jokių sutarčių pasirašyti negalima, nes jos esančios nedemokratiškos. Sovietų Sąjungos užsienių reikalų komisarai Molotovas stengėsi, aiškindamas demokratijos sąvoka, įrodinėti minėtų kraštų demokratiškumą, tačiau jam Anglijos ir Amerikos užsienių reikalų ministerių itikinti nepavyko. Tada Molotovas buvo pasiūlęs šio klausimo sprendimą atidėti tolimesniam laikui, bet, Anglijai ir Amerikai nesutikus, Rumunijos, Vengrijos ir Bulgarijos klausimas pasiliko



atviras ir laukia savo eilės. Minėti sunkumai, kile sprendžiant Balkanų klausimą, sudrumstė gerą užsienių reikalų ministerių nuotaką ir pasauly sukėlė nerimą.

Tačiau paskutinėmis dienomis Londono radijas pranešė, kad dabartinę Vengrijos vyriausybę Jungtinės Amerikos valstybės yra nutarusios laikyti provizorine Vengrijos vyriausybę ir su šia pagaliau pasiryžusios kalbėtis. Anglija taip pat pasekusi Amerikos pavyzdžiui. Dėl Rumunijos ir Bulgarijos tuo tarpu dar nieko nepatirta. Manoma, kad ir čia būsianti rasta išeitis.

Sprendžiant antraeilės reikšmės dalykus, svarbiausias ir įdomiausias bene mums bus Sovietų Sąjungos memorandumas, įteiktas paskutiniu metu užsienių reikalų ministerių Tarybai svarstyti. Memorandumo reikalaujama Sovietų Sąjungai nedelsiant atlyginti ją padarytus karo nuostolius ir paskubinti Sovietų sąjungos piliečių grąžinimą tėvynėn. Šitas klausimas aiškinamas konferencijoje jau kelin-tą dieną, bet sprendimo vis dar nesulaukiama.

Prancūzija. Užsienių reikalų ministerių Taryba paskutiniu metu yra gavusi ir Prancūzijos memorandumą dėl karo nuostolių grąžinimo. Šis klausimas konferencijoje dar taip pat neišspręstas, nes esąs komplikotas. Be kita ko Prancūzija karo nuostolius grąžinimo sąskaiton reikalauja atiduoti prancūzų-anglų kontrolei Ruro sritį ir Reino kraštą. Prancūzijos užsienių reikalų ministeris tuo reikalu buvo nuykęs specialiai į Londoną tartis su Britų vyriausybe. Londono pritarimas esąs gautas. Tačiau kaip ir ši klausimą pažūrės užsienių reikalų ministerių Taryba, parodys netolima ateitis.

Austrija. Praėjusią savaitę Vienoje su didžiausiu užsidegimu vyko Austrijos demokratinų partijų ir provincijų atstovų konferencija, vadovaujama Dr. Karlo Reno. Konferencijos tikslas — artimiausiu laiku pravesti parlamento ir provincijų rinkimus, įtraukiant į krašto valdymą visų didžiųjų Austrijos demokratinų partijų atstovus. Nutarta užsienių reikalų ministerių Taryba prašyti Reno vyriausybę laikyti provizorine Austrijos vyriausybę ir pasirašyti su ja taikos sutartį.

Tollmieji Rytai. Japonijos žemių okupacija jau įpusėjusi. Okupavimas, atrodo, vyksta gana sklandžiai. Jungtinių Amerikos valstybių prezidento Trumano pareiškimu, Japonijos salų okupacija dar negreit būsianti baigta; praeis dar daugiau mėnesio, kol būsias pasiektas reikiamas okupacinės kariuomenės stiprumas. Londono ir Tokio radio pranešimais Japonijoje vyksta karo nusikaltėlių suminėjimas. Paskutiniu metu suimta 34 Japonijos karininkai bei kareiviai, kaltinami Filipinų salose nužudę daugiau kaip 200 amerikiečių karių. Šiomis dienomis Tokio mieste pas generolą Mac Arthurą buvo atsilankęs Japonijos imperatorius Hirohito. Tai pirmas Japonijos istorijoje atsitikimas, kada imperatorius, Dievo vietininkas, išei-na iš savo karališkų rūmų ir atsilanko pas nuodėmingą žmogų, šiuo atveju, dargi svetimąli. Indijos sostinėje Bombėjū praejusią savaitę vyko didžiulis Indijos partijų kongresas, kuriame, kaip Londono radijas praneša, dalyvavęs ir garsus daugelio jau buvęs pamirstas, indų laisvės kovotojas Gandhi. Kongresas nutarė atvesti Britų pasiūlymą Anglijos-Indijos sąjungoje išsiskirti savivaldą, bet reikalauti visiškos nepriklausomybės.

Alė Sidabraltė

Ateis diena

Ateis diena. Tikiu. Sventai tikiu ateis ji, Jei netikėčiau mirt turėčiau aš — Kai tu iškydysiems jų paklaidas ateisi Ir pavadinai vėl į kvepliančią lankas.

Ir vėl melsvoj erdvę kregždutės nardys, Ir bus pavarasiai žali kaip niekadus. Girgždės prie šulinio senoji kartis Ir vėjas raudą neš nuo Baltijos.

Aš eisiu pamiške, aš paupiais klajosiu, Vėl ašaros suvilgys skruostus man, Pro ašaras gimtines dainą uždainuosiu, Nuplauks aidai dainos tos ežeran —

Ties kryžkele prie Sopulingos parymosiu, Aš pasiguosiu jai, kad melstis pargižau. Aš pasidžiausiu jai, kad vėl galiu dainuoti, Kad širdžiai čia alsuoti daug lengviau —

Kai svetimų kalnų eglaitės klausiau, Sekiojau paukščių skrendančių būrius, Tikėjau iš jų tikrai žinęl gausiu, Jog greitai jau sugrįšim į namus —

Man pamelavo žvaigždės skliautuos sidabrinuos, Man pamelavo paukščiai ir miškai; Kalnų upelių skambios sutartinės, Pasiligusios širdies aiškiaregiai sapnai —

Viltis, kaip tolima žaltvykstė, vos vos bliksi, Ir rodosi tuojau užėjusi įnai rūkuos; Ir taip baugu tamsoje pasilikti, Be ateities, be prašvaistės jokiol!